
KARDINÁL NEWMAN

ÚVAHY A PŘÍMLUVY
O VELKÉM PÁTKU

PŘELOŽIL
PROKOP HOLÝ

KARDINÁL NEWMAN

ÚVAHY A PŘÍMLUVY O VELKÉM PÁTKU

PŘELOŽIL
PROKOP HOLÝ

1932

Nákladem Cyrilo-Methodějského knihkupectví
Gustava Francla v Praze

Nihil obstat.

Dr. Carolus Kadlec,

censor.

Imprimatur.

Dr. Theophilus Opatrný,

Cancellarius Æppalis.

Pragae die 13. Januarii 1932.

Nr. 133.

Tiskem knihtiskárny Družstva Vlast v Praze II

1.

Ježíš. Beránek Boží.

„Ejhle, Beránek Boží! Ejhle, který snímá hříchy světa!“ Tak volal svatý Jan Křtitel, když spatřil našeho Pána a Spasitele, an k němu přichází.

Těmito slovy dal Pánu jméno, které Mu bylo dáno od počátku.

Již spravedlivý Abel vyznal svou víru v Něj tím, že Mu obětoval prvotiny svého stáda. Abraham přinesl za oběť místo svého syna Isáka, jehož Bůh ušetřil, berana. Israelité měli každoročně o Přesnicích obětovati beránka, za každou rodinu jednoho, beránka bez poskvrny; měli jej snísti celého — kromě krve, kterou ke své ochraně postříkali dveře svých domů. Prorok Isaiáš užívá stejného obrazu o Spasiteli: „... jako ovce na porážku vedená, a jako beránek před tím, kdo ho stříhá, bývá němý, neotevře úst svých.“¹ A to vše, protože: „raněn byl pro hříchy naše,

¹ 53, 7.

roztlučen byl pro nepravosti naše... a jeho jizvami jsme uzdraveni.²

A právě tak dí svatý evangelista Jan ve svých viděních Apokalypse: „I viděl jsem... Beránka, an stojí jako zabitý,“ — a pak spatřil všechny vyvolené, ani „padli před Beránkem... a zpívali píseň novou, říkajíce: ...byl jsi zabit a vykoupil jsi krví svou pro Boha (lidi) z každého pokolení a jazyka a lidu i národa... Hoden jest Beránek, jenž zabit byl, aby vzal moc a bohatství a moudrost i sílu a čest a slávu i chválu.“

Tímto Beránkem jest Ježíš Kristus, který přišel s nebe, když na zemi spočívala temnota a hřích a vina a bída, vzal na Sebe naši lidskou přirozenost a svou předrahou krev vylil na dřevě kříže za všechny lidi.

M o d l e m e s e

z a v š e c k y p o h a n y, a b y s e o b r á t i l i.

Pane Ježíši Kryste, králi celého světa, naději a očekávání pohanských národů, Ty jsi za cenu své nejdražší krve všechny lidi vykoupil; shlédni tedy milostivě na všechny národy celého okrsku zemského a uděl jim poznání své pravdy! Vzpomeň, Pane, na své přehořké utrpení na těle i na duši, když jsi byl zrazen,

² 53, 6.

³ Zjev. 5, 6.—12.

odsouzen a na kříži umíral — a smiluj se nad dušemi všech těch ubožáků; neboť, hle, ó Pane, toliko malá část lidí slyšela tvé jméno, jen malý dosud díl lidstva vzývá Tebe v pravé víře, — kdežto tisícové a tisícové lidí na východě i na západě, v horkých krajích jižních, i ve sněhu krajů severních zmírají každou hodinu a odcházejí na věčnost.

Pamatuj, milovaný Bože a Pane, že sláva Tvého jména trpí a Tvoji nepřátelé triumfují, když nové oběti klesají do propastí pekelných a tam zůstávají navždy, věčně! Nechať tedy vládne Tvé slitování! Vyslyš prosby svých Svatých, dej se pohnouti svou Matkou a nepohrdej úpěnlivým voláním své snoubenky, církve svaté! Netrestej pohanů za spousty hříchů, nýbrž projdi rychle celou zemí a uděl všem lidem milost, aby Tebe navštívivše poznali, v Tebe uvěřili a Tobě sloužili, — neboť Ty jediný jsi naše spása, náš život a naše vzkříšení, jenž s Otcem a Duchem Svatým živ jsi a kraluješ od věků na věky!

2.

J e ž í š, s y n D a v i d ů v.

Náš Pán a Spasitel tázal se kdysi farizeů. řka: „Co se vám zdá o Kristu? Čí je syn?“ A oni odpověděli: „Syn Davidův.“

Neboť takto předpověděl prorok Isaiáš: „Prut vzejde z pahýlu Jesseova. výhonek z kořene jeho vykvete.“¹

Jesse byl otcem Davida, krále židovského: „prut“ neboli květina byla obrazem blahoslavené Panny. Květem, který z tohoto prutu vykvetl, jest náš Pán, Syn nejblahosla-venější Panny. „A spočine na něm duch Ho-
spodinův;“² při křtu v Jordánu sstoupil na něj Duch Svatý.

A u Jeremiáše čteme: „Aj, dnové přicháze-
jí, dí Hospodin, kdy vzbudím Davidovi po-
tomka spravedlivého; krále, jenž bude mou-
dře panovati a konati bude právo a sprave-
dlnost na zemi. Za těch dnů dojde spásy Ju-
da a Israel bydliti bude bezpečně. A toto jest
jméno, kterým jej nazývati budou: Hospo-
din, naše spravedlnost.“³

Proto řekli židé, když se hádali, zdali náš
Pán a Spasitel jest Mesiášem: „Nepraví-liž
Písmo, že Kristus vzejde z potomstva Da-
vidova?“⁴

Bylo výsadou židů, že zaslíbený Vykupitel,
Kristus, obět a smíření všeho lidského poko-
lení, všemohoucí Spasitel vzejde z národa je-
jich a země jejich. Ale, — jak hrozno to ří-
ci! — když přišel, zavrhli jej, a vydali jej na

¹ Is. 11, 1.

² Tamže, v. 2.

³ Jer. 23, 5, 6.

⁴ Jan 7, 42.

smrt. „Do vlastního přišel a svoji Ho nepřijali.“⁵

A jako oni zavrhli *Jej*, tak zavrhl i On *je*. K smrti vedli *Jej*, a On *je* vydal v moc jejích nepřátel, kteří svaté město Jerusalema rozkotali. Byli ze své země vyhnáni a od oné doby toulají se světem, nemajíce domova.

Modleme se

za národ židovský, aby se obrátili k svému Pánu a Bohu, jež ukřižovali.

Ratolesti Abrahamova a synu Davidův, Adonai a vůdce domu Israelova, Ty jsi se zjevil Mojžíšovi, v hořícím keři a dal jsi mu svůj zákon na hoře Sinai. Klíči Davidův a žezlo domu Israelova, který otvíráš a nikdo nezavírá, netrestej, Pane, hříchy otců na dětech; nehněvej se již, nýbrž ušetři svého ubohého národa, který kdysi ve Tvých očích stál tak vysoko, ale nyní klesl tak hluboce!

Nevzpomínej již na staré kněze a zákoníky, na farizeje a saduceje; zapomeň Annáše i Kaifáše. Jidáše i nesmyslného davu, který kdysi křičel: Ukřižuj Ho! Pamatuj i ve svém hněvu na své milosrdenství. Odpusť jim je-

⁵ Jan 1, 11.

jich tvrdošíjnost a nekajícnost i slepotu k věcem duchovním. jejich lásku jen k tomuto světu a k požitkářství. Dotkni se srdcí jejich a uděl jim pravou víru a ducha kajícínosti.

Slituj se, Pane Ježíši, nad vlastními bratry, krajany své Matky, svatého Josefa i apoštolů svých, svatého Pavla, Spravedlivých Starého Zákona, Abrahama, Mojžíše, Samuele, Davida.

„Slyš Pane, usmiř se, Pane! Viz a neprodleně číň! Neprodlévej pro Sebe samého, Bože můj! Máť jméno Tvé město i národ tvůj!“*

3.

Ježíš, Pán milosti.

Když náš Pán Ježíš Kristus zavrhl své vlastní krajany, židy, kteří zavrhli Jež, povolal na jejich místo národy jiné. Proto dodal svatý evangelista Jan ke slovům: „Do vlastního přišel a svoji Jež nepřijali“ ještě slova jiná: „Kolikkoli však Jež přijali, těm dal moc státí se dítkami Božími, těm totiž, kteří věří ve jméno Jeho, kteří se zrodili nikoli z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, nýbrž z Boha;“¹ to znamená, všichni lidé, kteří v

* Dan. 9, 19.

¹ Jan 1, 11.—13.

Něj věří. ať pocházejí z kterékoli země nebo kteréhokoli národa; učinil je svými dítkami a dal jim svou milost a slíbil jim nebe.

Dříve, nežli uplynula doba milosti, varoval židy: „Pravím vám: bude odňato od vás království Boží a dáno bude lidu, který bude přinášeti plody jeho.“² Proto když velký Jeho apoštol, svatý Pavel, viděl, že židé nechtějí jej slyšeti, nýbrž „odporovali a rouhali se, vytrásl roucha svá a řekl k nim: „Krev vaše (padni) na hlavu vaši! Já čist jsa půjdu od této chvíle k pohanům.“³

Právě tak jako Bůh zavrhl židy, svůj vlastní národ, zavrhne každý jiný národ, který zavrhne Jež: neboť týž sv. Pavel dí: „Jestliže některé ratolesti se ulomily.“ (totiž židé.) „ty však“ — člověk jiného národa. — „byv olivou planou, byl jsi v ně vštípen a stal jsi se“ — místo nich, — „spoluúčastníkem kořene i tučnosti olivy, nechlub se proti ratolestem: ratolesti byly ulomeny nevěrou, ty však věrou stojíš. Nesmýšlej vysoce, nýbrž boj se. Neboť, jestliže Bůh neušetřil ratolesti přirozených, ani tebe neušetří.“⁴

Takovéto neštěstí stihlo mnoho národů a zemí: Bůh je povolal a žehnal jim, ale oni se vzbourili, ztratili víru a byli z jeho církve vyvrženi.

² Mat. 21, 43.

³ Skut. ap. 18, 6.

⁴ Řím. 11, 17.—21.

Modleme se

za sjednocení národů ve víře a církvi Kristově.

Ó moudrosti a vševědouce, která vycházíš z úst Boha nejvyššího a ve vše Prozřetelnosti saháš od začátku ke konci všech věcí a všecko pořádáš mírně, ale pevně: Tvou nezaslouženou milostí, Pane, byli jsme již záhy povoláni k pravé víře a se znalostí Tvé pravdy a milostí Tvých svátostí dostalo se nám nevýslovného požehnání! Ach, co vše se od té chvíle změnilo! Lid, ve tvých očích kdysi tak velký, jest nyní nepatrně malý, neboť ztratil Tebe! Pane Bože, co jest nám platno, získati celý svět, když ztratíme svou duši! Nebo jakou výměnu dáme za duši svou! Chceš, ó Pane, zapomenouti, co z nás kdysi učinila Tvá milost, dříve nežli jsme Tebe opustili? Nezamítej hlasu našich mučedníků a světců, kteří vládnou s Tebou a za nás ustavičně se modlí! Nehleď na naši pýchu a zpupnost a nečistotu, s kterou pohrdáme Tvými pravdami, nýbrž rozpomeň se na své zásluhy; pohleď na rány svých rukou a na slitování, které jsi nám prokázal. Učiň, ať celým srdcem, přes svou zatvrzelost, sloužíme Tobě, Vykupiteli světa, a dílo své obnov znovu. Amen.

Ježíš, původce a dokonatel víry.

Svatý Pavel přikazuje, abychom upírali zrak na Ježíše „původce a dokonatele víry“. Víra jest prvním krokem ke spáse, bez něj nemáme naděje; neboť svatý Pavel praví: „Bez víry nelze líbiti se Bohu. Ježíš jest božským světlem; s ním vystoupíme z temnot, do jasného světla slunečního; On nám svítí na cestě k nebi, v jeho světle vidíme Jej jasně před sebou.

Víra jest i velký dar, který přichází shůry a kterého dosahujeme toliko od Toho, který sám jest jeho obsahem. Jedině On, náš Pán Ježíš Kristus, a nikdo jiný dává nám milost věriti v Něj. Proto zove Jej svatý apoštol původcem víry. Spasitel ji také sám dokonává a zdokonaluje, jest počátek i konec víry. Proto řekl: „Můžeš-li věriti, všechno jest možno věřícímu.“ A hned zvolav otec toho pacholíka, pravil se slzami: „Věřím, (Pane,) pomoz nedůvěře mé.“¹

Z téhož důvodu i apoštolé při jiné příležitosti řekli Pánu: „Přidej nám víry!“² A svatý Pavel rozvádí tuto otázku, když napomíná ty, jež obrátil: „Také vás (vzkřísil), když jste byli mrtvi svými hříchy a nepravostmi, ve

¹ Mar. 9, 22, 23.

² Luk. 17, 5.

kterých jste druhdy žili podle ducha tohoto světa... mezi nimiž také my všichni jsme kdysi obcovali... a byli jsme od přirozenosti dítkami hněvu, jako ostatní; Bůh však, bohat jsa milosrdenstvím, pro velikou lásku svou, kterou nás miloval, i když jsme byli mrtvi v hříších svých, obživil nás v Kristu... Milostí zajisté spasení jste věrou, nikoli ze sebe, neboť je to dar Boží.“³

Modleme se

za všechny pohrdače a posměvače
víry, za nevěřící, za všechny bluda-
ře a protivníky pravdy!

Pane Ježíši Kriste, Ty ses na kříži modlil: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.“ Tak jest i s mnohým z nás, Pane Bože: nevědí, co by měli vědět, nebo zapomněli, co kdysi věděli. Popírají, že jest Bůh, — ale nevědí, co činí. Posmívají se radostem nebeským a mukám pekelným, — ale nevědí, co činí. Zamítají víru v Tebe, Spasitele světa; pohrdají Tvými slovy i svátostmi, pomlouvají Tvou svatou Církev a její kněze, — ale nevědí, co činí. Uvádějí pozemské poutníky na bludné cesty, zstrašují slabé, kazí mládež, — ale nevědí, co činí.

³ Efes. 2, 1.—8.

Jiní touží po náboženství, ale běrou blud za pravdu, poslouchají vlastních klamů, svádějí jiné a odvracejí je od Tebe. Všichni vesměs nevědí, co činí.

Ty však můžeš jim dáti, aby věděli. A proto Tě zapřisaháme Tvými vlastními slovy: „Bože a Otče, odpusť jim, neboť nevědí co činí.“ Uč je nyní, otevři jim oči dříve, než nadejde budoucnost. Uděl jim víry ve vše, co jednou musí spatřiti, nechtějí-li v to uvěřiti zde. Uděl jim víru silnou, jež by je zachránila; rozptyl, znič jejich strašlivé bludy a dej jim píti z vody živé, o které jsi řekl: „Kdo pije z toho, nebude více žízniti.“ Amen.

5.

Ježíš, Pán zástupů.

Ve vidění, které svatý Jan Miláček vylíčil ve svém „Zjevení“, spatřil našeho Spasitele, Ježíše Krista, jako velitele a vůdce zástupů Svatých v boji proti světu: „I viděl jsem, a hle, bílý kůň, a Ten, jenž na něm seděl, měl luk, a byla mu dána koruna — a vyšel vítězně, aby zvítězil.“¹ A dále: „A viděl jsem nebe otevřené, a hle, bílý kůň a Ten, jenž na něm sedí, slove Věrný a Pravdivý a soudí a bojuje

¹ Zjev. 6, 2.

spravedlivě.“² A oděn byl v roucho krví zbarvené a jeho jméno zní: Slovo Boží. A vojska nebeská jela za Ním na bílých koních oblečená v kment bílý, čistý.“³ To jest vojevůdce zástupů Páně se svými bojovníky. Všichni jedou na bílých koních na znamení, že jsou nevinní, spravedliví a čisti.

Válečníci tohoto světa vedou často války n e s p r a v e d l i v é, ale náš Pán všemohoucí bojuje za věci nebeské zbraněmi nebeskými — a podobně bojují válečníci jeho dobrý boj víry. Bojují proti svým i svého Mistra třem největším protivníkům: proti tělu, světu a ďáblu. I on jest pokryt krví, ale to jest krev jeho vlastní, kterou prolil za naše vykoupení. A ti, kdož jdou za Ním, jsou také rudi krví, ale i to jest zase jen krev Jeho; neboť psáno jest: „...umyli roucha svá a zbílili je v krvi Beránkově.“⁴ On i jeho bojovníci jsou jisti vítězstvím, neboť psáno jest: „vyšel vítězně, aby zvítězil.“⁵

Proto volejme se Žalmistou Páně: „Opaš mečem svá bedra, reku, ... pro pravdu, pro právo u t l a č o v a n é; neboť tě pravice tvá úžasně povede.“⁶

² Tamže 19, 11.

³ 19, 13.

⁴ Zjev. 7, 14.

⁵ Zjev. 6, 2.

⁶ Žalm 44, 4.—5.

za všecku bojující církev na zemi.

Lve z kmene Judova, z kořene Davidova, jenž jsi bojoval dobrý boj a svolal jsi všechny lidi pod svou korouhev, propůjč své odvahy a síly všechněm svým bojovníkům, kteří zápasí pod znamením Tvého kříže! Uděl každému tolik milosti, kolik potřebuje, aby tvůj boj dobře dokončil. Pomáhej svým věrozvěstům v zemích pohanských, vlož jim v ústa pravá slova, žehnej jejich námahám, posiluj je svou útěchou v jejich utrpení a přivod' všechny, — bude-li třeba, i mukami a smrtí, — do nebes k věčné odměně. Uděluj představeným daru moudrosti, aby se nikdy nepodávali strachu ani se nedali omámiti lichocením. Učiň je chytrými jako hadi a prostými jako holubice. Uděl svého požehnání všem kazatelům a učitelům, aby Tvá slova dobře hlásali a posluchače pohnuli k lásce k Tobě. Přispívej všem svým věrným služebníkům, ať již se jim ve světském víru dostalo postavení vyššího nebo nižšího; osvěcuuj je, aby vždy mluvili i jednali tak, aby svou duší od zlého nepřítele uchránili a svým bratřím dobře činili. Uč nás všechny, abychom pamatovali, že jsi všude s námi. — abychom stále měli před očima Tvůj kříž. — a takto statečně bojovali, až zvítězíme a po tomto životě

dosáhneme podílu na slávě tvé. tak jako jsi zvítězil a nyní sedíš na pravici svého Otce. Amen.

6.

Ježíš. Syn jednorozený.

Pán Ježíš jest jednorozený Syn Boha Otce. — jakož říkáme v Cedu: „Věřím v Boha, Otce všemohoucího... i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho.“ A evangelium dí: „Jako Otec má život sám v sobě, tak dal i Synu, aby měl život sám v sobě.“¹ A slepému od narození, kterého uzdravil, řekl Kristus: „Věříš v Syna Božího?... Ten je to, jenž s tebou mluví.“²

Svatý Jan ve svém evangeliu píše: „Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi; a my jsme viděli slávu Jeho, slávu jako jednorozeného od Otce...“³ Jan Křtitel pak řekl: „Otec miluje Syna, a všechno dal Mu do ruky. Kdo věří v Syna, má život věčný.“⁴ A svatý Pavel píše: „Jedno tělo a jeden Duch, jakož i byli jste povoláni v jedné naději povolání svého. Jeden Pán, jedna víra, jeden křest, jeden Bůh a Otec všech.“⁵

¹ Jan 5, 26.

² Jan 9, 33.—37.

³ Jan 1, 14.

⁴ Jan 3, 35, 36. — ⁵ Ef. 4, 4.—6.

Tak tedy zřídil všemohoucí Bůh všechny věci v jednotě — i svou svatou církev — a tu zvláště, jakož zase praví Crédo: „V jednu svatou, katolickou a apoštolskou církev.“

Ve své moudrosti a svém slitování nechce, aby jeho učedníci kráčeli svou vlastní cestou a tvořili více společností, nýbrž chce toliko jedinou. To byl onen tajemný význam jeho roucha, o kterém se mluví při ukřižování: „Byla pak ta suknice nesešíváná, od vrchu všecka veskrze setkaná.“⁶ A z téže příčiny nesměli vojáci na Něm ani jediného údu zlomit, tak právě, jako na židovském beránku velkonočním.

Modleme se

za jednotu církve a sjednocení
všech křesťanů a pokoj!

Pane Ježíši Kriste, v předvečer svého utrpení, když Tvůj čas vypršel, modlil jsi se za své učedníky, „aby všichni jedno byli jako Ty, Otče ve Mně a Já v Tobě, aby i oni v nás jedno byli, by svět uvěřil, že jsi Ty Mne poslal.“⁷

Shlédni milostivě na přetné roztržky mezi těmi, kteří vyznávají víru Tvou a zhoj

⁶ Jan 19, 23.

⁷ Jan 17, 21.

toliké rány, které tvému lidu zasadila lidská pýcha a moc pekelná. Strhni hradby, které od sebe křesťany odlučují. Shlédni milosrdně na duše, které narodily se ve společnosti, nikoli od Tebe, nýbrž od lidí založené.

Osvobod její přívržence od těchto nesprávných forem Bohopocty a uveď všechny do společnosti, kterou jsi od začátku založil. do svaté, katolické, apoštolské církve. Osvět myslí všech lidí poznáním, že stolec svatého Petra, církev římská, jest základem, středem a nástrojem jednoty.

Otevři srdce jejich pravdě dávno zapomenuté, že náš svatý Otec, papež, je Tvým sluhou a zástupcem a že poslouchají Tebe, prokazují-li ve věcech náboženských poslušnost jemu, — tak že — jako tam nahoře v nebi, tak i zde na zemi jest jen jediná pravá společnost, která vyznává a oslavuje Tvé svaté jméno.

7.

J e ž í š, v ě č n ý k r á l.

Když náš Pán a Spasitel z blahoslavené Panny vzal na sebe lidskou postavu, obdržel jméno: Ježíš. Řekl k ní anděl: Aj, počneš a porodíš Syna a nazváno bude jméno Jeho: Ježíš.

Ačkoli však přijal nové jméno, byl přece od věčnosti. Byl vždy, bez počátku, a proto pravé Jeho jméno jest: Věčný král. Od věčnosti vládl s Otcem a s Duchem Svatým — tři osoby, jeden Bůh. Proto krátce před svou smrtí na kříži pravil: „Oslav Mne, Otče, u sebe slávou, kterou jsem měl u Tebe, prve než byl svět.“¹ Jako věčný král na nebi, přišel na tuto zemi, aby byl králem a pánem, zákonodárcem a soudcem.

Prorok Isaiáš řekl o NĚm, když předpovídal jeho příchod: „Dítě se nám narodí a syn bude nám dán; vladařství bude míti na ramenou a bude nazýván: Zázračný, Rádce, Bůh silný, otec budoucích věků a kníže pokoje.“²

A když odcházel se světa, zanechal zde svou moc a rozdělil ji mezi své učedníky; každý z nich dostal svůj díl. Ale plnost moci své odevzdal svatému Petru a jeho nástupcům, kteří jsou Jeho zástupci: jako Otec poslal Syna, tak poslal Syn svatého Petra. A jako svatý Petr a ostatní apoštolové, tak přijali všichni biskupové a kněží církve svaté, všichni duchovní správcové i křesťanští vladaři svou moc od NĚj a oproti nám jsou Jeho zástupci.

¹ Jan 17, 5.

² Is. 9, 6.

Modleme se

za Svatého Otce a všechny církevní
představené!

Ó Emanueli. Bože s námi. Ty jsi světlo, které ozařuje všechny lidi. Od té doby, co jsi putoval po zemi, nikdy jsi neopustil lidí; učil jsi své apoštoly a dal's jim rozkaz, aby učili zase ty, kdož přijdou po nich. Ale svatému Petrovi a jeho nástupcům, biskupům římským, propůjčil jsi zvláštní moci, aby zaujali oproti nám místo Tvé a aby nás vedli a řídili místo Tebe, po vše časy až do skonání světa.

Ale odedávna dopouštěl jsi na ně těžké zkoušky a zvláště na svatý stolec v Římě. Nuže, Pane, my věříme a plní důvěry vyznáváme, že jsi své církvi slíbil trvání až do konce světa; vyznáváme, že se nás nedotknou jakékoli pochybnosti nebo nepokoje, — že nepocítíme ani stínu starosti o jejím trvání a duchovním blahu Tvé církve a její hlavy.

Neboť není nám známo, co jest prospěšno Tvé církvi, pokroku katolické víry, papeži a biskupům celého nynějšího světa. Proto klademe vše do Tvých rukou a nebojíme se ničeho.

Vímeť zajisté, že vše slouží k blahu Tvého draze vykoupeného majetku, i když někdy se zdá, jaké nebezpečí mu hrozí. Za jedinou věc však úpěnlivě Tebe prosíme: uděl své-

mu služebníku a náměstkou papeží. pravé moudrosti a síly a statečnosti; dopřej mu útěchy svou milostí v životě tomto, ale v životě budoucím dej mu korunu slávy a nesmrtelnosti!

8.

Ježíš, počátek nového stvoření.

Podle slov Písma vytvořil Pán Ježíš svou všemohoucností nové stvoření a sám jest jeho prvním plodem a prvním dílem. Lidské pokolení bylo hříchem vydáno zkáze, ztratilo dědičné právo na nebe a upadlo v otroctví zlého nepřítele. Proto rozhodl se Stvořitel prvního Adama ve svém slitování, že opatří Adama nového, ano ve své nevýslovné lásce ráčil býti sám tímto novým Adamem. Proto, dříve než přišel, dal skrze proroka Isaiáše zvěstovati: „Vyvedu z Jakoba plémě, plémě, z Judy dědice hor mých . . . Utvořím nebesa nová a zemi novou.“¹ Svatý Pavel však napsal: „On jest obrazem Boha neviditelného, prvorozencem nade všechno tvorstvo“² — a svatý Jan: „(Toto praví): Amen (t. j. Ježíš Kristus), svědek věrný a opravdový, počátek tvorstva Božího.“³

¹ Isai. 65, 9, 17.

² Kolos. 1, 15. — ³ Zjev. 3, 14.

Stvořitel přišel v podobě tvora a vzal na sebe stvořenou přirozenost. A jako na počátku byla Eva vytvořena z boku Adamova, tak nyní nebyl na kříži zlámán ani jediný úd jeho; jen bok jeho byl otevřen a pod viditelným znamením krve a vody vyplynula milost, ze které byla vytvořena jeho snoubenka, církev svatá. Tak tedy plyne všeliká svatost církve svaté toliko z Něj a On jest jejím prazdrojem. Ve svaté Eucharistii živí nás svým božským Tělem, aby v nás a v srdcích všechněch lidí připravil nadpřirozený kvas nového stvoření. Všecka moudrost učenců, odvaha a vytrvalost mučedníků, čistota panen, horlivost kazatelů, pokora a sebezapírání zbožných duší plyne jen z Něj, jenž jest prvotinami nového, nebeského stvoření Božího.

Modleme se

za všechny stavy a povolání v církvi svaté.

Pane Ježíši, který jsi nazýván výhonkem, východem a leskem slunce spravedlnosti, Ty s onen strom, který tvůj Miláček označil jako strom života, který vydal dvanáct plodů a jehož listí uzdravuje národy, vylej své požehnání a svou milost na všechny stavy, na všeliké povolání své svaté církve; neboť pocházejí od Tebe a žijí ze života tvého.

Uděluj všem biskupům milosti poznání, pravé vědy, moudrosti a lásky. — Kněžím propůjč pokory, dobroty a čistoty; pastýřům svých stád horlivosti, bdělosti a smýšlení nebeského. — Uděl všem náboženským řádům s společností milosti, aby zachovávali svá pravidla, aby byli prostí a nevinní a odvrát srdce jejich od věcí tohoto světa, aby lnuli jen ke světu neviditelnému. — V duše otců rodin hluboko vlij vědomí, že i oni musí jednou skládati účty z duší svých dítek. — Učiň, aby manželé byli věrní a láskyplní, aby ženy byly poslušny a trpělivy a děti poslušny. — Mládeži dej čistotu, stáří posvátnou horlivost; — všem obchodníkům poctivost, aby se nehonili za hříšným mamonem. A nám všem uděl potřebné milosti: víry, naděje, lásky a kajícínosti. Amen.

9.

Ježíš, milovník duší.

Mudrc Starého Zákona praví: „Máš smilování nade všemi, ježto všechno můžeš a přehlédáš hříchy lidí, aby se káli. Neboť miluješ všechno, cožkoli jest, a nemáš v nenávisti nic z toho, co jsi učinil... A kterak by co obstálo, kdybys byl nechtěl, aneb co by od Tebe bylo učiněno, kterak by bylo zachováno?

„Ale Ty šetríš všech věcí, protože jsou tvé. ó Pane, milovníče duší!“¹

Byla to láska, jež pohnula Syna Božího sstoupiti s nebe, a tato láska dala mu jméno: Ježíš; neboť anděl řekl svatému Josefu: „(Maria) porodí Syna a nazveš jméno Jeho: „Ježíš“ (Spasitel), neboť On spasí lid svůj od hříchů jejich.“²

Byla to jeho velká láska k duším a jeho útrpnost s hříšníky, jež Jej s nebe přivedla na zemi. Proč že svolil, aby zahalil svou slávu smrtelným tělem? Protože nevýslovně toužil zachrániti ty, kteří pobloudili a ztratili veškerou naději v záchranu. Proto řekl sám: „Přišel Syn člověka hledat a spasit, co bylo zahynulo.“³

A aby nás zachránil, činil vše, seč jen byla jeho všemohoucnost v souhlasu s jeho ostatními vlastnostmi. Miluje každého z nás tak velice, že za každého jednotlivce vytrpěl smrt s toutéž naprostou oddaností, jako by byl zemřel za něj samotna.

Ježíš jest náš nejlepší přítel, náš věrný otec, jediný pravý milovník našich duší. an činí vše, jen abychom i my jej milovali. — a ničeho nám neodepře, ač-li tak činíme.

¹ Moudr. 11, 24.—27.

² Mat. 1, 21.

³ Luk. 19, 10., Mat. 17, 11.

Modleme se

za obrácení hříšníků.

Pane Bože, Ty jsi sám Sebe za nás vydal. chtěje nás vysvoboditi z naší nespravedlnosti a utvořiti si dobrý lid. který by činil dobré skutky: shlédni milostivě na své křtence i na množství takových. kteří kdysi bývali Tvoji, ale pak Tebe opustili. Ach. jak rychle ztratili milost Boží. jak rychle od Tebe odpadli a jak nesnadno jim bude najíti zase cestu k Tobě!

A kdyby i pocítili lítost a činili pokání — jak dí Písmo, brzy vrací se pes k vývratku svému a vepř, který byl umyt. válí se zase v blátě!...

Bože můj. uchovej nás všechny od sedmi hlavních hříchů a osvobod ty, kdož jsou zapleteni v jejich osidla a kouzla! Obrat všechny hříšníky. a není-li jiné cesty. polepšiti je. pusť na ně soudy své! Pohni srdci všech lidí pyšných, hněvivých a pomstychtivých. svévolných a s sebou spokojených. závistivých i pomlouvačných, pohrdajících dobrem a pravdou. lenochů a tupců. zhýralců a opilců a lakomců. lidí bez srdce a všech. kdož jsou otroky nečistých myšlenek. řečí i skutků.

Dej jim poznati. že se řítí přímo do pekla a zachraň je před nimi samotnými a před zlým protivníkem. Amen.

Ježíš, náš vůdce a ochránce.

Mnozí lidé si myslí, že Bůh je tak vznešený, že Mu pramálo záleží na nás, na tom, co děláme i pomíjíme i na našem osudu. Bůh však, který nepovažoval za Sebe nedůstojno stvořiti nás, pokládá i za slučitelno s Jeho velebností, bdíti nad námi a řídití nás. V evangeliu dí sám: Nedostane se pět vrabců za dva haléře? A na žádného z nich Bůh nezapomíná.

Dávno před věčností rozhodl se, že nás stvoří. Stanovil celou naši dráhu životní a jen proto nás nevede bezpodmínečně k nebi, že máme svobodnou vůli a že již následkem povahy naší přirozenosti osud náš vložil částečně v naši moc; neboť i my musíme činiti seč jsme, chceme-li nebe dosíci. Jinak však učinil vše.

Umřel za nás všechny na kříži, aby nás zachránil, je-li záchrana možna. Volá nás pln lásky, přímo prose, abychom si přivlastnili blahodárné účinky a zásluhy jeho předražené krve. A ty, kdož Mu důvěřují, bere ve svou zvláštní ochranu, pomáhá jim v každé potřebě, řídí jejich osudy a vede je po cestách, jež zajišťují jejich spásu. Dopřává jim zdraví a blahobytu, dává jim přátele, ač-li to slouží k jejich dobru. Dopouští na ně soužení jen

tehdy, jsou-li jim prospěšna a nikdy se na ně nehnevá. Vyměřuje jim leta jen, pokud toho žádá jejich spása a stanoví hodinu smrti tak pevně, že jejich vytrvalost je zajištěna až do konce.

Modleme se

za sebe samy a za své všechny potřeby.

Pane a Spasiteli můj, ve Tvých rukou jsem bezpečen; držíš-li mne Ty, není, čeho bych se bál; opustíš-li mne, nemám več doufat.

Nevím, co na mne čeká, než umřu; budoucnost jest přede mnou zahalena, — ale já v Tebe důvěřuji. Prosím Tě tedy, dej mi vše, co je pro mne dobré a odejmi ode mne vše, co by mé spasení ohrožovalo. Neprosím ani za bohatství ani za chudobu, nýbrž skládám vše na Tebe, protože Ty víš vše, já však ničeho. Sešleš-li na mne bolesti a starosti, uděl mi také milosti, abych je dobře snášel a chraň mne před nevrlostí a sobectvím. Dopřeješ-li mně na tomto světě zdraví, síly, úspěchu, pomoz mi, abych byl na stráži, aby mne tyto velké dary od Tebe neodloučily. Pane, jenž jsi za mé viny umřel na kříži, dej, ať Tebe poznám, v Tebe věřím, Tebe miluji a Tobě sloužím! Dej, ať vždycky hledám jen slávy Tvé a žiji pro Tebe; ať dávám bližním svým dobrý příklad — a urči sám dobu i způsob

mé smrti tak, aby sloužila ke Tvé oslavě a mému spasení. Amen.

11.

Ježíš, Syn Marie Panny.

Když náš Pán a Spasitel přišel na tuto zemi, neráčil si nové tělo stvořiti z ničeho nebo ze země jako kdysi tělo Adamovo, nýbrž narodil se jako jiní lidé z matky pozemské. Proč dal přednost tomu? Učinil tak, aby pocítil všeliké lidské vztahy a svazky přirozené; chtěl nám dáti naučení, že sice vyvolal k životu nové stvoření, ale že nás ze starého života — pokud to není hříšno, — vyrvati nechce.

Proto jest naší povinností rodiče milovati a míti v úctě; býti laskav k sourozencům, manželům a přátelům — a to nikterak jen ve stupni malém, nýbrž ve vyšším stupni, než bývalo povinností lidí dříve, nežli Spasitel přišel na svět. Jakmile se z nás stanou lepší křesťané, musí i vzrůst i naše péče o blaho našeho okolí: o blaho příbuzných, přátel, známých, sousedů, představených i podřízených, učitelů i služebníků: všech se máme ujímati, vzpomínajíce na lásku našeho Pána k Jeho matce: vždyť Ji miluje i na nebi nevýslovně a ničeho Jí neodepře.

A tak i my lidé na zemi musíme býti plni lásky k našim pokrevencům a přátelům, pečující o ně, právě tak, jako ke všem, jichžto neznáme, ano i těm, kdož nás nenávidí a nám ubližují — abychom následovali Toho, který miloval netoliko svou Matku, nýbrž přijal i políbení zrádce Jidáše a na kříži se modlil za své katany a vrahy.

Modleme se

za všechny své příslušníky, za přátele i dobrodince i za nepřátele,
za živé i za mrtvé!

Pane Ježíši, Synu Marie Panny, Tvá Matka šla s Tebou až ke kříži, i když Tvoji učedníci se rozprchli a Ty jsi i v mukách vzpomínal pln lásky na ně; neboť ve svých posledních slovech svěřil jsi všechny a zvláště Matku svému věrnému Miláčku, řka: „Ženo, hle, Syn tvůj“ a: „Hle, matka tvá!“

Podle Tvého příkladu budeme se modliti za všechny, kdož jsou nám blízcí a drazí, — a prosíme Tebe za milost, abychom tak činili ustavičně. Prosíme Tě, daruj všem světlo své pravdy, nebo je ve své pravdě zachovej, pakliže ji už poznali. Zachovej je ve stavu milosti a uděl jim ctnosti setrvání.

Modlíme se za své rodiče, za děti své, a to za každého z nich zvláště; za bratry i sestry,

příbuzné a přátele. za přátele našich rodičů. za všechny naše staré. drahé a nejlepší přátele. za učitele i žáky i svěřence, za pány i služebné a poddané, za sousedy a soudruhy; za představené a vladaře; za ty, kdož nám přejí zlé i dobré, za nepřátele a závistivce, za pronásledovníky i osočovatele a pomlouvače.

A netoliko za živé, ale i za mrtvé, kteří odešli na věčnost v milosti Boží, aby se doba jejich očišťování zkrátila a aby našli přístup ke Tvé velebné přítomnosti. Amen.

12.

Ježíš, naše denní obět.

Náš Pán Ježíš Kristus vydal se za obět na kříži, ale i nyní jest ustavičnou, každodenní obětí až do konce světa. V oběti mše svaté obnovuje se na kříži dokonaná obět ustavičně a to k naší spáse. Je to jako by k nám mluvil: Můj kříž byl před devatenácti věky vztýčen jednou a to jen na několik hodin a byl přítom toliko malý počet mých věrných přítomných. ale Já chci do své církve přijmouti miliony duší. Pro ně tedy potrvá má obět ustavičně, aby každý jednotlivec na ní měl podíl tak, jako by všichni byli přítomni na Kalvarii. Chci se den po dni přináseti za obět svému nebeskému Otci, aby každý z mých učedníků

měl příležitost přednášeti Mu své prosby, posvěcen a podporován zásluhami a silou mého utrpení. Chci býti onen kněz podle řádu Melchisedochova.

U oltáře budou státi moji kněží, ale ti nebudou obětovati, nýbrž učiním tak sám: ne-
toliko oni budou podávati za oběť chléb a víno, nýbrž Já sám budu na oltáři přítomen v podobě způsob a budu se obětovati neviditelně, když se bude konati zevní úkon. Takto bude Beránek, který za všechny byl zabit, ačkoli vstoupil na nebesa, ustavičnou obětí svou tajemnou přítomností při mši svaté pod způsoby a zdáním pouhého pozemského, viditelného znamení.

Modleme se

za všechny, na které máme denně
vzpomínati.

Pane Ježíši Kriste, velikou milost jsi mně prokázal, když jsi mne pohnul, abych se modlil jak za sebe tak i za jiné.

Proto Tě prosím, vylij svou milost a své požehnání na nás na všechny: na katolickou církev, na našeho biskupa i jeho kněze, na všechna místa, která jsou zasvěcena službě Tvé, i na všechny křesťany, kteří se tam scházejí. Prosím, abys žehnal a zdaru dopřál všem skutkům a námahám kněží, řeholníků i zbož-

ných katolíků. Modlím se za všechny nemocné. trpící, chudé a sklíčené, — za vězně i zločince; modlím se za světskou vrchnost i její rádce, aby pravé náboženství neutlačovali. — za vojíny a námořníky, a za všechny, kdož jsou vydáni nebezpečí nebo octli se v neštěstí. Modlím se za ty, kdo mi prokázali dobrodiní, i jejich přátele a pomocníky a za ty, kdož se doporučili mým modlitbám, i za všechny, na které jsem zapomněl.

Uveď nás všechny po životních bouřích ke svému pokoji a spoj nás všechny kdysi na věky ve svém nebeském království, Velký, svatý, milovaný Pane a Bože náš. Amen.

